

DENEYİM 1

Size bu yaşıma kadar unutamadığım ve araştırma konunuzu görür görmez gözümün önüne gelen iki anımı yazmak istedim.

İlki ben beş-altı yaşındayken (1982-3, Göztepe/İstanbul) bodrumda günlerce besleyip terasımızda kestirdiğimiz ve hamile çıkması üzerine kasap da dahil herkesi mutsuz eden bir koyunla ilgili.

Normalde koç kesilir ama neden bilmiyorum babam bir koyun almış ve biz de (ağabeyim ve ben) üç dört gün bodrumda onu beslemiştik. Bodrumumuz oldukça karanlık bir yerdi ve babamla koyunumuzun kaldığı yerin değiştirilmesi gerektiğini konuştuğumuzu hatırlıyorum.

Sonunda kasap olduğu söylenen bir amca geldi ve koyunu her gün bisiklete bindiğimiz terasa çıkardı. Kesildiği anı hatırlamıyorum ama mavi/gri cenin hala gözümün önüne geliyor. Satan adamın "besili" olduğu için sattığı koyunun hamile çıkmasının herkesi alt üst ettiğini de net bir şekilde hatırlıyorum.

Babam inançsız biri olduğu için kurban konusunda annem ısrar etmiş olmalı. Neden kurban kesildi bilmiyorum ama bu bizim aile için son oldu. Bir daha kurban kesmedik.

İkinci anım büyükbabam ve amcamları ziyaret ettiğim bir yaz tatilinde (1990-91?) Tekirdağ'da kesilen kurbanlara dair. Oradan da çok net hatırladığım ilk imge bileylenen bıçaklar... Çok keskin olması ve hayvanların canının yanmaması gerektiğini öğrendiğimi hatırlıyorum. Kırmızı oyalı iki mendili ve arka ayaklarıyla çırpınan 'kurbanlıkların' gayet de acı çekerek tüm kanlarının akıtılışını unutamıyorum.

DENEYİM 2

25 yaşındayım. Yüksek lisans öğrencisiyim. İzmir'de yaşıyorum.

Okulöncesi dönemimde, yani tahmini olarak 5 yaşlarımdayken kurban kesme olayına Balıkesir'de eski evimizin bahçesinde tanık olmuştum. Yıllar sonra bile hatırladığım tek şey sanırım hayvanın bağırsakları oldu. Çok uzun bir süre de bahçenin kurban kesilen bölgesine gidememiştik. Hâlâ şehre gittiğimde ve bahçeyi gördüğümde hatırlarım.

Bir de her çocuk için belki klasiktir ama bir iki gün öncesinde otlarla filan beslenen bir hayvanın iki gün sonra kesilip yenmesi gerçekten rahatsız edici oluyor sanırım. Çocuk onu yemek için beslenen bir et yığını olarak algılamıyor çünkü. O yüzdendir ki, keserlerken en çok gözlerine bakar çocuklar kurbanın. Sonra da ağlarlar sanırım. Gerçi ben ağlamamıştım ama odama kaçtığımı hatırlıyorum.

DENEYİM 3

5 yaşımda bayram tatili için İstanbul'a anneannem ve dedemin yanına gitmiştik. O zamana kadar hiç böyle bir deneyimim olmamıştı. Bayramdan önce alınan kurbanı gördüm. Korkmama rağmen zamanla alıştım; onu izlemeye ve beslemeye başladım. Bayram sabahı kalkıp herkes gibi hazırlandım. Bıçakların, iplerin ve malzemelerin hazırlandığını gördüm ancak ne olduğunu bilmediğim için merakla izlemeye devam ettim. Dışarıda hayvanın ayaklarının bağlandığını ve yere yatırılmaya çalışıldığını gördüm. Anlatamayacağım bir korku yaşıyordum. Ve korkunun yanında büyük bir sıkıntı. Kendimi bahçede olmama rağmen sıkışmış hissediyordum, kalbim şiddetle atıyordu ama bunlara rağmen içeri giremiyordum, arkamı da dönemiyordum. İzlememek aslında benim elimdeydi ama hem merak, hem de şokla olduğum yerde kaldım ve bitene kadar izlemeye devam ettim. Sonrasında o etten yiyemedim. Kurban eti dendiğinde hep bir mide bulantım oldu. Hâlâ da sevmem. Ayrıca o zaman kurbanı kesen dedeme karşı da olumsuz duygular geliştirmiştik. Tabii zamanla bunlar ortadan kayboldu.

Bir de 5-6 yıl önce Ankara'da gözlemlediğim bir olayı paylaşacağım. 7-8 yaşlarında bir kız çocuğu kurban kesimi sırasında çığlık çığlığa ağlıyordu. "*Kesmeyin, öldürmeyin!*" diye bağıırıyordu. Ağlaması ve bağıırışları çok şiddetliydi. Yanındaki yetişkinler çocuğu sakinleştiremediler ve ortamdaki uzaklaştırdılar... Yetişkinlerin tepkisiyse çocuğa kızmak ve ona gülmektir. Ne kadar acı bir deneyim...